

Finanční regulace v EU: pohled z Washingtonu

Foto: US Navy

Martin Čihák

Světová banka a
Mezinárodní měnový fond, Washington, DC

Diskusní seminář

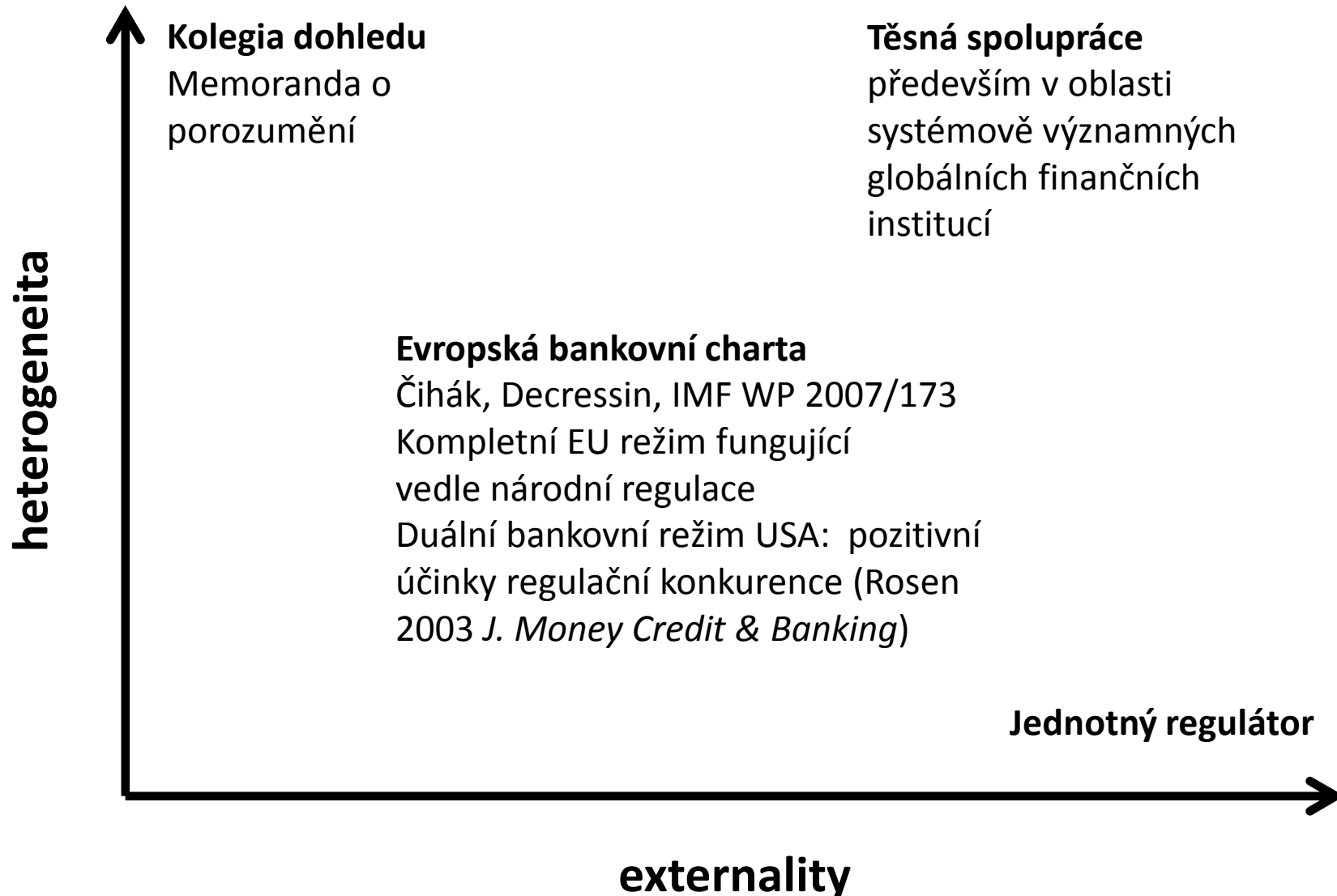
Institut ekonomických studií FSV UK
Praha, 15. října 2013

Názory obsažené v této prezentaci jsou mé vlastní a nemusejí nutně odrážet pozice Světové banky ani Mezinárodního měnového fondu.

Pár postřehů

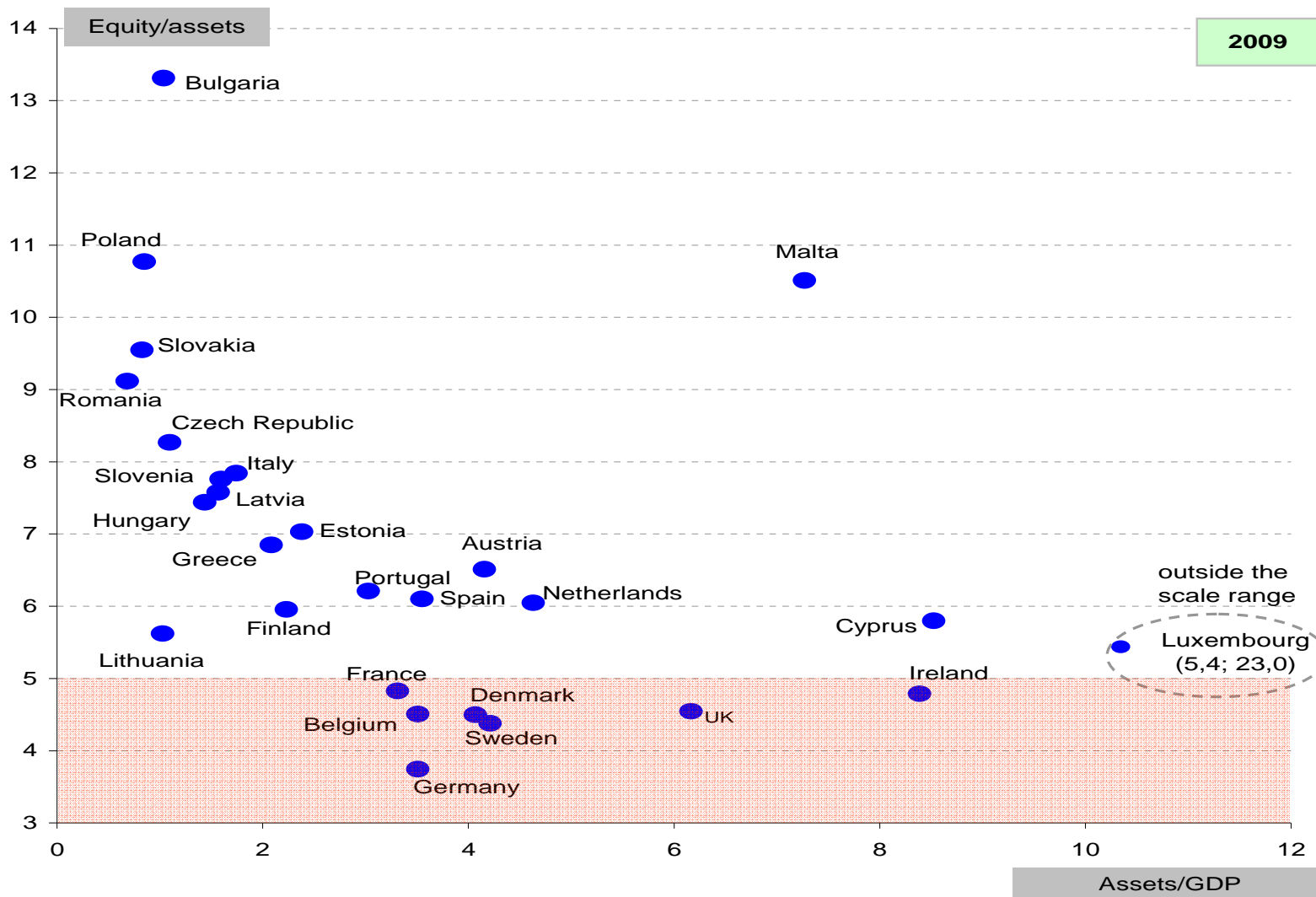
- 1. Pokrok na národní úrovni je základ**
- 2. Regulační řízení (governance) není všelék, ale ...**
- 3. V jednoduchosti je síla**

1. Pokrok na národní úrovni je základ

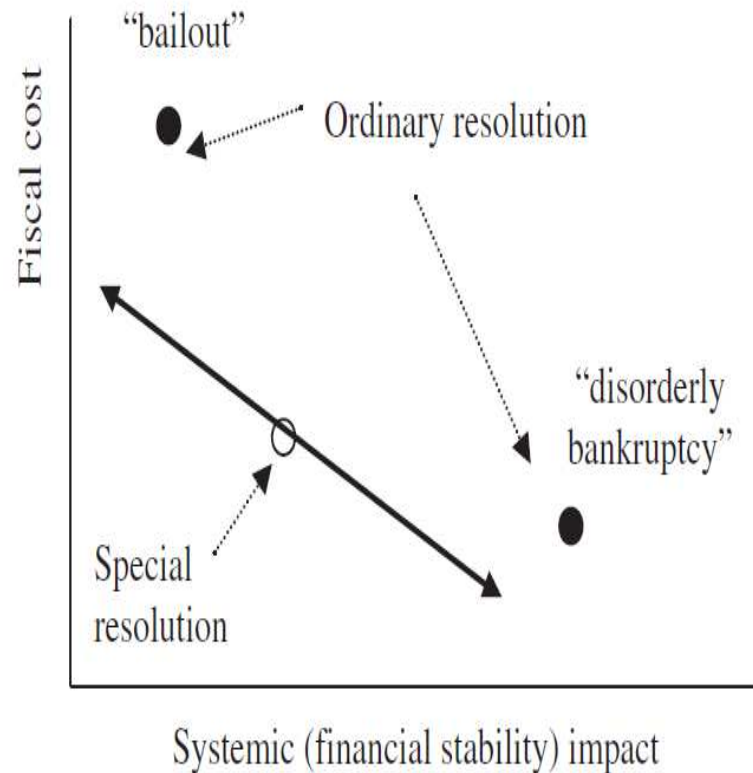

1. Pokrok na národní úrovni je základ

- Finanční systémy v EU jsou stále heterogenní

Restrukturalizace finančních institucí

Zdroj: M. Čihák and E. Nier, The Need for Special Resolution Regimes for Financial Institutions – The Case of the European Union, *Harvard Business Law Review* 2012.

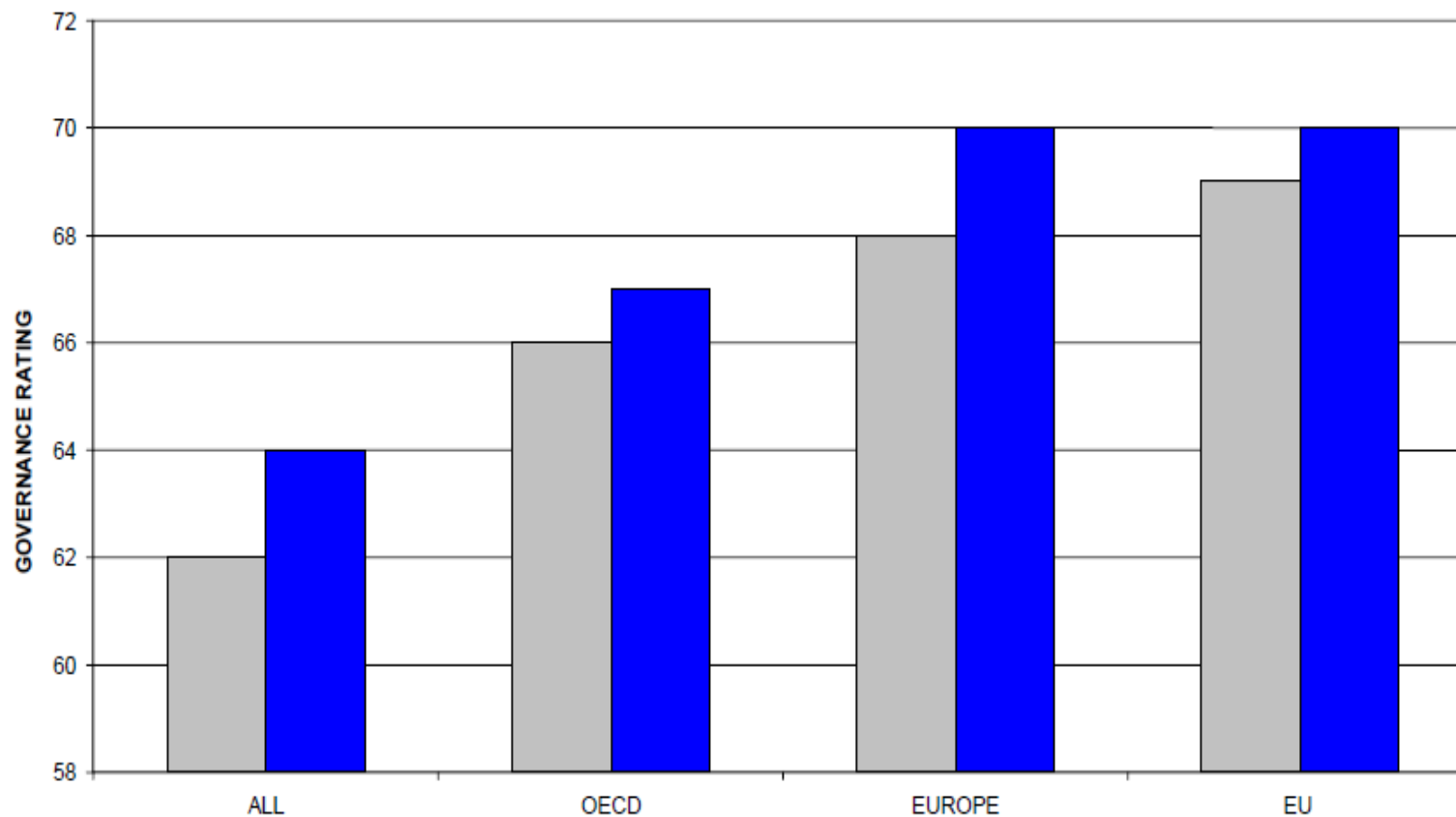
- Méně:
 - morálního hazardu
 - fiskálních nákladů
 - protikonkurenční státní pomoci
- Rychlejší restrukturalizace
- Zahraniční pobočky
 - výhody se přenášejí (Winding-Up D.)
- Zahraniční dcery
 - bridge bank usnadní vyjednávání v komplexních případech typu Fortis (není potřeba najít řešení přes víkend)
 - menší fiskální zátěž= větší šance na dohodu

Příklad: asymetrický systémový účinek

- Domácí dopad: 2, hostitelský dopad: 5
- Fiskální náklady se speciálním režimem restrukturalizace: 1
 - Domácí ponosou náklady restruktralizace banky
- Fiskální náklady bez speciálního režimu: 4
 - Hostitel se obává, že domácí vláda nechá banku padnout
 - Rozpadne se dohoda o sdílení ztrát (burden sharing)
- Národní režim může podstatně pomoci

2. Regulační řízení (governance) není všelék

- Členské země EU představují jen 14 procent členů Světové banky, ale zato se v nich odehrála většina bankovních krizí v letech 2008-2012.
- Země EU se přitom vyznačují nadprůměrným regulačním řízením.

Source: Masciandaro, D., R. Vega Pansini, and M. Quintyn. 2011. "The Economic Crisis: Did Financial Supervision Matter?" IMF WP 11/261.
Note: The (supervisory) governance ratings reflect supervisory independence and accountability.

Co nám říkají data o 142 zemích světa?

- **Nová databáze Světové banky: regulace a dohled ve 142 zemích**
 - probitové regrese: regulace v krizových vs nekrizových zemích
- **Země zasažené krizí měly slabší regulaci a dohled...**
 - komplexnější, méně striktní pravidla pro kapitál a tvorbu oprávek, více se spoléhaly na vlastní ohodnocení rizik bankami
 - méně striktní regulace v oblasti špatných úvěrů
 - méně omezení na nebankovní aktivity
- **... a ponechávaly méně místa tržním podnikům**
 - měly mnohem bohatější výplatu pojištění vkladů

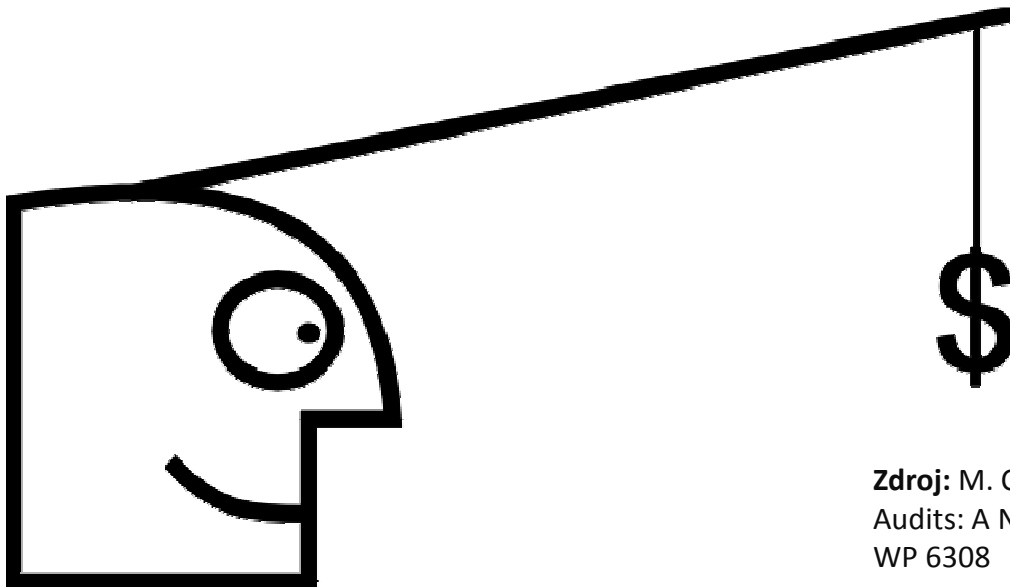
Zdroj: M. Čihák, A. Demirgüç-Kunt, M. S. Martínez Pería, A. Mohseni-Cheraghloo 2012 "Bank Regulation and Supervision around the World: A Crisis Update" WB Policy Research Working Paper 6286. Také v *Journal of Financial Stability*.

Regulační řízení: jeden návrh

- Konsenzus: dohled musí být více intruzivní, proaktivní, založený na riziku. To vyžaduje zlepšení struktury podnětů pro dohlázeitele, aby se snížilo riziko k jejich ovládnutí (capture) dohláženými institucemi .
- Klasická doporučení (vyjasnit mandát, zlepšit nezávislost a odpovědnost, přivést více schopných a dobře placených profesionálů) ale narážejí na limity: práce dohledu se zakládá na neúplné smlouvě mezi dohledem a společností. Jde o technickou práci s množstvím potenciálních situací. Je obtížné předem vymezit cíle a omezení agenta.
- Návrh: institucionálně oddělit makro- a mikroprudenční dohled (Masciandaro, Vega Pansini, Quintyn 2011).
- Systém kontrol a rovnováh mezi těmito dvěma „pilíři“ má snížit možnost ovládnutí politickými, bankovními či dalšími (např. vlastními) zájmy

Další návrh: podnětové audits (incentive audits)

- Základní myšlenka: přeorientovat finanční regulaci tak, aby analýza motivace (podnětů) byla v jejím jádru. Pravidelně a systematicky vyhodnocovat strukturální faktory ovlivňující motivaci k nabírání rizika ve finančním sektoru.
- „Podnětové audits“: nástroj pro identifikování nesladěných podnětů ve finančním sektoru. Jde o doplnění, ne nahrazení, existujících nástrojů pro hodnocení finanční stability (zátěžové testy atd). Snaží se eliminovat riziko u zdroje.

Zdroj: M. Cihák, A. Demirgüç-Kunt, and R. Johnston. 2013. "Incentive Audits: A New Approach to Financial Regulation" WB Policy Research WP 6308

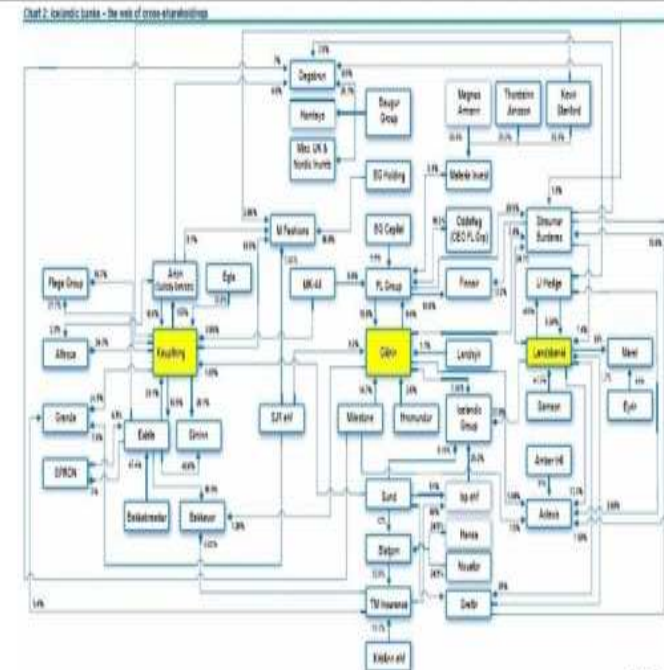
Podnětové audits jsou nové, ale ne bez precedentu

Special Investigation Commission. 2010. Report on the collapse of the three main banks in Iceland. Icelandic Parliament, April 12.

- 2400 stránková, veřejně dostupná zpráva
- Poukazuje na nadměrně rychlý růst úvěrů v Islandských bankách jako hlavní faktor krize
- Dokumentuje „silné podněty k růstu“, jako bylo odměňování v bankách i vysoké finanční zapákování (leverage) vlastníků bank
- Zpráva také mapuje konfliktní podněty klíčových majitelů bank (současně byli největšími dlužníky)

Iceland's economy is hugely incestuous

3. V jednoduchosti je síla

- **Příklady: finanční páka (leverage ratios), růst úvěrů, depozitní sazby**